

Nevetséges képviseleti szabályok adóügyekben. Óvatosan az ügyvédekkel és az adótanácsadó cégekkel! (2017.11.28)

Ha az adóhatóság előtti képviseletet adózással kapcsolatos tevékenységnek tekintjük, akkor az adóhatóság előtt csak **adószakértő, adótanácsadó** vagy **okleveles adószakértő** képviselhetne.

A NAV láthatóan nagyon tart a szakszerű szakmai képvisellettől adóügyekben. Az ügyfélbarát adóhatósági koncepció arra épül, hogy ki kell iktatni a szakszerű adózási képviseletet az ellenőrzési eljárásokból. Észébe ne jusson senkinek sem megkérdőjelezni az adóhatóság döntéseit. Erre épül a támogató eljárás, a mentorálás, a képviseleti szabályok lazítása, a fellebbezésről lemondás, a bíróságok bedarálása, a NAV által készített bevallás tervezet.

2018-tól kiemelt szerepe lesz az ellenőrzési eljárásnak és az annak lezárását követő észrevétel lehetőségének. Az észrevétel elkészítéséhez összetett szakértelemre lesz szükség. A képviselőnek egyszerre kell rendelkeznie a több éves szakmai gyakorlaton túl számviteli, adózási, adóeljárási, adójogi ismeretekkel. Ez így együttesen az **okleveles adószakértő** képzésben jelenik meg. Nagy hibát követ el tehát, aki az ellenőrzési eljárásban, illetve az azt követő észrevétel elkészítésében közreműködő képviselőnél nem ellenőrzi, hogy szerepel-e az okleveles adószakértők nyilvántartásában. Az a képviselő, aki a NAV-tól kér tanácsot, állásfoglalást, alkalmatlan a feladata ellátására. Egy gyakorlott képviselőnek ismernie kell az adóhatóság által alkalmazott módszereket, a kialakult joggyakorlatot, a vitatott adóhatósági gyakorlatot, az Alkotmánybírósági, Kúria, EUB határozatokat. Számomra érthetetlen, miért fordulnak bizalommal az adózók olyan képviselőhöz, aki úgy ajánlja magát, hogy *„én a NAV-APEH”-nál szereztem nagy gyakorlatot?* Tudomásul kell venni, hogy az adóhatóság és az adózó érdekei ellentétesek. A revizornak munkaköri kötelessége, hogy büntessen, az adózó pedig szeretné elkerülni az adóhiány megállapítást. Az általam, képviselt ügyekben jelentős eredményeket tudok elérni ügyfeleim javára, de eszembe nem jutna a NAV-nál elhelyezkedni, szakmai gyakorlatot szerezni. Én egyértelműen az adózók oldalán állok az adóhatósági jogsértésekkel, túlkapásokkal szemben. Ennek fényében már érthető, miért követelt el mindent a NAV, hogy a jogalkotónál elérje a szakmai képviselt korlátozását.

Az eddigi képviseleti szabályok is lehetővé tették magánszemély adózó esetén, hogy eseti meghatalmazás keretében **„más nagykorú személy”** is képviselhesse. De az Art. legalább felsorolás jelleggel tájékoztatta az adózókat, hogy ki láthat el szakmai képviseletet. Ez most kikerült az új adóigazgatási törvényekből. Az adóigazgatási eljárás (Air.) 17.§ (2) bekezdése így rendelkezik: *Természetes személyt az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján bármely – képviseletre alkalmas – nagykorú személy is*

képviselheti. Arra, hogy ki alkalmas képviselet ellátására utalás sincs. De ebben a körben a kételyeket eloszlatja a törvény miniszteri indoklása:

„Az eseti meghatalmazások tekintetében – néhány kötelező szakmai képviselettel járó ügy kivételével – kikerülnének a törvényből a képviselővel szemben támasztott szakmai követelmények, megkönnyítendő ezzel az adózók számára a képviselő útján történő eljárást.”

Magánszemélyek esetében a törvény csak a nagykorúság feltételét szabja. A miniszteri indoklás szerint nem szakszerű, adózók érdekeit szem előtt tartó képviseletre van szükség, hanem **könnyen elérhető** képviselőre. A miniszteri indoklás azt sugallja, hogy elég lesétálnunk a legközelebbi kocsmába. Ott mindig találunk valakit, aki egy üveg borért hajlandó elvállalni a képviseletet. Néhány ivócimbora tanú-aláírásával mindjárt a teljes bizonyító erőt is biztosítani tudja a meghatalmazáshoz. Az nem baj, hogy csak nyolc általános végzettsége van, többszörösen büntetett előéletű, enyhén értelmi fogyatékos. Esetében ugyanis teljesül a jogalkotói akarat: **megkönnyítették „az adózók számára a képviselő útján történő eljárást”**. Miután a bíróságok ítélezési gyakorlatukban előszeretettel veszik figyelembe a jogalkotói akaratot, így akár **„töretlen bírósági gyakorlattá”** válhat, hogy elfogadják majd azt az esetleges adóhatósági gyakorlatot, hogy a NAV az okleveles adószakértőt nem tekinti képviseletre alkalmasnak, míg a nyolc általános végzettségű, többszörösen büntetett előéletű, enyhén értelmi fogyatékos képviselőt igen, mert ő felel meg a jogalkotói akaratnak.

Óvatosan az adótanácsadó cégek képviseleti megbízásával!

A törvény miniszteri indoklása szerint: *Az állandó meghatalmazással eljárók tekintetében továbbra is meghatározná a törvény azt a **szakmai kört**, akik jogosultak képviseletet ellátni.*

De melyik ez a **szakmai kör** adótanácsadó, könyvelő cégek esetében? Az adóigazgatási rendtartás (Air.) törvény így rendelkezik:

Air. 17.§ (1) bekezdés g) pont: **számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetve egyéb szervezet törvényes vagy szervezeti képviselője, foglalkoztatottja, tagja képviselheti**

Art. 248.§ (2) bekezdés: **Jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezet adótanácsadói, adószakértői vagy okleveles adószakértői tevékenységet akkor folytathat, ha legalább egy tagja vagy alkalmazottja — az (1) bekezdés szerinti bejelentést követően az adótanácsadói, az adószakértői vagy az okleveles adószakértői tevékenység végzésére jogosult.**

A NAV a jogalkotóval egyetértésben teljesen kiszolgáltatottá kívánja tenni az adózókat. Egy sokkoló példát ismertetek, hogy miért **legyünk óvatosak adótanácsadó cégek képvisellel megbízása során.**

Sokkoló példa a törvényi feltételeknek megfelelésre:

Egy több száz fős például sertésstenyésztéssel foglalkozó kft felvesz egy fő „adótanácsadói, az adószakértői vagy az okleveles adószakértői tevékenység végzésére jogosult” személyt. Ettől kezdve ez a főtevékenységében sertésstenyésztő kft már Sertésstenyésztő és Adótanácsadó kft-ként működhet törvényesen. Miután „adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság foglalkoztatottja, tagja” (akár portás, titkárnő, takarító) állandó képviselést láthat el egy másik jogi személy adóügyeiben, ezért ennek a kft-nek a trágyakihordója minden további nélkül állandó képviselője lehet egy nagyobb vállalkozásnak is akár több százmilliós adóügyben. Persze a trágyakihordó titulusnál kilógna a lóláb (pontosabban a disznóláb), ezért rá lehet aggatni olyan – az utóbbi időben adótanácsadó cégeknél előszeretettel használt - titulust, hogy „adómenedzser”. Ilyen adózási végzettség, munkakör nem létezik. Ez kb. olyan tartalommal bír, mint amikor a portást ügyfélforgalmi menedzsernek hívjuk.

Az Air. 17.§ (1) bekezdés g) pontjának egyszerűen nincs helye „a képviselővel szemben támasztott szakmai követelmények” között. Attól, hogy valaki korábban a NAV-nál dolgozott, vagy egy adótanácsadó, könyvelő cég alkalmazottja, még nem jelent szakmai képviselést.

A jelenlegi Art. egy 2003. évi törvény. Abban az évben indult az okleveles adószakértő képzés. Azóta nagyon sok adóügyileg magasan képzett okleveles adószakértő szerzett diplomát. Az új adóigazgatási törvényeknek éppen szigorítani kellett volna képviselési szabályokat az észrevétel megnövekedett szerepére tekintettel. Az adóhatóság előtti képviselést egyértelműen adózással kapcsolatos tevékenység. Így az Art. 248.§ (1) bekezdése alapján adóhatóság előtti képviselést csak az láthatna el, aki adótanácsadói, adószakértői vagy okleveles adószakértői tevékenység végzésére irányuló szándékát az adótanácsadók, adószakértők és okleveles adószakértők nyilvántartásba vételét végző szervezetnek bejelentette.

Az ügyvédek nagy ívben kerüljük el adóügyekben!

Az ügyvédeknek semmi keresni valójuk nincs az adóellenőrzésekben. Egy ügyvéd általában nem rendelkezik azokkal a matematikai, számviteli, adózási ismeretekkel, ami a képviselőhöz szükségesek. Akik ügyvéd-adószakértőként hirdetik magukat, általában ők sem szerepelnek az adószakértők nyilvántartásában, hogy ne kelljen tovább képzésen részt venniük. Ha egy ügyvéd valóban adóügyekkel is kíván foglalkozni, akkor az adószakértői tevékenység végzésére irányuló szándékát jelentse be a nyilvántartásba vételét

végző szervezetnek. Persze ilyenkor már az adószakértő ügyvédnek is kreditpontot kellene gyűjteni, azaz továbbképzéseken részt venni. Aki ugyanis az adózásban csak azt tudja, amit egy évvel ezelőtt tudott, az már kevés. Ne dőljünk be tehát annak, ha egy ügyvéd adójogászként, adószakértőként ajánlja magát, ellenőrizzük, hogy szerepel-e legalább az adószakértők nyilvántartásában. Nagyon lehet bukni 2018-tól azoknak, akik későn és rosszul választanak képviselőt. Az ügyvédek elsősorban eljárási hibát keresnek, számszakilag, tartalmilag ritkán elemzik az ügyet. A revizorok szeretik is az ügyvéd képviselőket, fel is ültetik őket rendszeresen. Számos adóügyben már csak a peres eljárás alatt keresnek meg az ügyvédek, amikor már elfogy a tudományuk. A peres eljárás alatt már az adózási szakértőtől várják el az adózási, számviteli, számszaki hibák feltárását. Ekkor már késő.

Egy ilyen ügyben a magánszemély kölcsönt vett fel egy Kft-től. Az adóhatóság az eljárás során végig (ellenőrzés, határozat, másodfokú határozat) azzal az indokkal nem fogadta el a kölcsön folyósítását, hogy a magánszemélynek kötelezően rendelkeznie kellett volna a pénztár kivét bizonylat 2. példányával. Ezt egy ügyvéddel meg lehetett etetni, de már alapfokú számviteli ismeretekkel is nyilvánvaló, hogy a kivét bizonylat két példányos, az első a könyvelésé, a **második példány a tömbben marad.**

De a matematika sem erőssége a jogászoknak (ügyvédek, bírók), így az ellenőrzési jegyzőkönyv, határozatok számításait ritkán ellenőrzik. Egy ilyen számítási csőbe húzás:

Az adóhatóság az ügyvéd képviselővel eljáró személynél egy vagyonosodási vizsgálat során nem alkalmazta a 78%-os szabályt. A perbe szakértőként kapcsolódtam be és tártam fel a számítási hibát. A bíróság jogkérdésnek minősítette a számítási hibát és elutasította a keresetet. A felülvizsgálati kérelmet már én készítettem el. Ennek kapcsán a Kúria a bíróságot új eljárásra kötelezte. A bíróságon általában már hiába keresünk jogorvoslatot, mert a NAV már bedaráltta a bíróságokat. Már csak a Kúria áll némileg ellent. Ha a szándékos bírói tévedést a büntetőjog szankcionálná, akkor az adóügyben ítélkező bírók része már börtönben ülne. Az történt ugyanis, hogy a bíróság – a NAV jogász véleményére támaszkodva az okleveles adószakértői véleménnyel szemben - másodszor is elutasította a keresetet. Ismét a Kúriához fordultunk. A Kúria másodszor is hatályon kívül helyezte az ítéletet, de most már – látva, hogy reménytelen a bíróságtól eredményt várni – az alperes adóhatóságot kötelezte új eljárásra. Az új eljárásban a NAV már 78%-ra csökkentette az szja adóalapot és újra számolta az szja adóhiányt. A 27%-os eho tekintetében viszont azzal érvelt, hogy a Kúria azt nem mondta ki ítéletében, hogy a 27%-ot az új adóalapra is ki kell számítani (általános iskolai tananyag), így a korábban 100%-ra kiszámított 27% ítélt dolognak számít (?!). A jogerős határozattal szemben ismét bírósághoz fordultunk (Nyíregyházi Közigazgatási

és Munkaügyi Bíróság) egy másik bírói tanács ismét elutasította felperes keresetét, alátámasztva ezzel, hogy a jogászok általános iskolai matematikai tudás-hiánya nem bíró függő. A bíróság még rátett egy lapáttal a NAV indoklására és így indokolt: „***nem bír relevanciával a felperes azon hivatkozása, hogy a meghozott új határozat az eho adóhiány körében azon anomáliához vezet, hogy az eho mértéke nem a törvényben meghatározott 27% lesz.***” Az ítélettel szemben immár harmadszor a Kúriához fordultunk. Várjuk a döntést.

A fenti jogeset nem egyedi. Számtalan hasonlóval találkoztam már munkám során. Az új adóigazgatási törvények kapcsán fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy az ellenőrzési eljárás és az észrevétel megírása során fel nem tárt hibák a későbbiekben már nem minden esetben orvosolhatók a feltételes adóbírság intézménye miatt. Álljon itt erre is egy példa. Miután a jogászoknak a matematika nem erőssége, ezért az ellenőrzési jegyzőkönyv számításait ritkán ellenőrzik. Például, ha a helyes szja alapra a revizor nem 15%, hanem 18% -t számol fel, akkor, ha ezt az ügyvéd képviselő nem veszi észre az észrevételben, akkor a feltételes adóbírság intézménye miatt a fellebbezésben már nem érdemes. Így aki élni akar a feltételes adóbírság jogintézményével, azt anyagi hátrány érheti ügyvédi képviselő esetén. Számpélda:

Például jogszerűen megállapítható 1 millió forint személyi jövedelem adó adóalapja tekintetében az adóhiány + 50% adóbírság.

Helyes számolás esetén: 1.000 ezer Ft 15% adója 150 ezer forint. Ehhez jön jogkövetkezményként + 75 eFt adóbírság. A feltételes adóbírság alkalmazásával $150.000 + 75.000 / 2 = 187.500$ Ft fizetési kötelezettség keletkezik jogszerűen.

Ha a revizorok - észlelve, hogy jogással van dolguk – „véletlenül” jogsértő módon 18% szja kulcsot alkalmaznak, akkor: 1.000 ezer Ft szja alap 18%-a 180 ezer forint + 90 ezer Ft adóbírság, feltételes adóbírsággal $180 + 45 = 225$ ezer Ft a fizetési kötelezettség.

Ha a számítási hibát a képviselő nem szúrja ki az észrevételben, akkor fellebbezéssel állhatna helyre a jogszerű állapot: 1.000 ezer Ft 15%-a 150 ezer forint+ 75 ezer Ft adóbírság = 225 eFt, ami pont megegyezik azzal, mintha az adózó a feltételes adóbírság intézményével él.

A fenti példából jól látszik, ha a számítási hibát az adózó vagy képviselője az észrevételben nem javítja ki, akkor a feltételes adóbírság intézményének kedvező hatásait nem élvezheti. Az ellenőrzési jegyzőkönyvre az észrevétel megírása kiemelt matematikai, számviteli, adózási tevékenység. Ügyvédeknek semmi keresnivalójuk az észrevétel megírásánál.

Angyal József okleveles adószakértő , +36-20-9429-386, www.angyalado.hu